

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE en WERK

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en wat betreft de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit bevat een reeks maatregelen die de lestijd voor leerlingen in het basis- en secundair onderwijs maximaliseren.

In uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024 – 2029 mag de professionalisering van leraren niet ten koste van lestijd van leerlingen gaan. De collectieve vormingsmomenten, met name de “pedagogische studiedagen”, worden daarom hervormd. Nascholing blijft uiteraard van fundamenteel belang in het kader van de versterking van de onderwijskwaliteit en het blijvend motiveren van leraren. De Vlaamse regering garandeert daarom dat binnen de opdracht van leraren voldoende tijd voor professionalisering voorzien zal worden. De lopende gesprekken m.b.t. de lerarenloopbaan bieden het ideale platform om daarover met onderwijsvakbonden en koepels afspraken te maken. Daarnaast moeten niet alle leraren meer verplicht deelnemen aan een klassenraad, waardoor voor hen tijd vrijkomt om zich aan hun pedagogische taken te wijden.

Naast diverse maatregelen om de lestijd te maximaliseren, voorziet het besluit dat ouders en leerlingen tijdens de schooltijd steeds recht hebben op opvang, behalve in gevallen van wettelijke overmacht.

Na onderhandelingen in het Sectorcomité X werden aanpassingen doorgevoerd aan het ontwerp van besluit, dat op 12 december 2025 een eerste principiële goedkeuring kreeg van de Vlaamse Regering.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: onderwijs en vorming

Beleidsveld: basis- en secundair onderwijs

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Het wetgevings- en taaladvies nr. 2025/485 werd verleend op 24 november 2025.
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 17 november 2025 (BV/2025004389).
3. De Vlaamse Regering heeft haar eerste principiële goedkeuring verleend op 12 december 2025.
4. De onderhandelingen vonden plaats op 6, 13 en 27 januari 2026. De onderhandelingen hebben geleid tot het protocol nr. 283 van 6 februari 2026 van het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor de inhoud wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de nota aan de Vlaamse Regering van 12 december 2025.

De onderhandelingen op 6, 13 en 27 januari 2026 hebben geleid tot een aanpassing van enkele artikelen van het besluit en tot een henummering. De wijzigingen worden per artikel toegelicht.

Hoofdstuk 1 voorziet in aanpassingen van de regelgeving organisatie basisonderwijs, hoofdstuk 2 die van het secundair onderwijs.

Hoofdstuk 3 wijzigt de verplichte aanwezigheden van leraren bij de klassenraden in het secundair onderwijs. Hoofdstuk 4 bevat de slotbepaling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Basisonderwijs:

Artikel 1 In paragraaf 4 wordt met betrekking tot de laatste dag voor de zomervakantie niet langer gesproken van een gewone lesdag, maar van een schooldag, waarmee de pedagogische vrijheid om die dag in te vullen wordt onderstreept. Het begrip "lesdag" impliceert lesverstrekking, wat op deze dag niet noodzakelijk is. "Schooldag" betekent daarentegen dat de aanwezigheid van leerlingen verplicht blijft (behoudens gewettigde afwezigheid). De concrete invulling wordt overgelaten aan de autonomie van de school en kan variëren naargelang lokale context en leeftijd van de leerlingen. Dit kan, onder meer, gaan om sportieve of culturele activiteiten, een bezinningsmoment of een extramurale activiteit. Ook rapportuitdeling of oudercontacten kunnen binnen de schooluren plaatsvinden terwijl de leerlingen aanwezig zijn. Deze maatregel beoogt alleszins een meer geleidelijke overgang van onderwijs- naar vakantietijd, zonder dat de vakantie feitelijk vervroegd wordt of schoolverzuim wordt aangemoedigd.

Deze schooldag vindt plaats binnen de gebruikelijke schooluren, zijnde de schooluren waarbinnen de lessen doorgaan en die zijn opgenomen in het schoolreglement. Zij situeren zich binnen de in artikel

3, §1 vastgelegde tijdsregeling. De georganiseerde activiteiten tijdens de laatste schooldag kunnen bijgevolg niet leiden tot een verkorte aanwezigheid van leerlingen die dag. De aanwezigheid van de leerlingen is vereist tijdens de gebruikelijke schooluren.

Artikel 3 In de aangepaste versie van deze regeling wordt de regelgeving vereenvoudigd. De regeling wordt afgestemd op wat reeds geruime tijd gangbaar is in het secundair onderwijs. Hierdoor ontstaat meer coherentie tussen de regelgeving voor het basis- en het secundair onderwijs.

De aanpassing beoogt daarnaast een vermindering van de planlast voor scholen en schoolbesturen. Door de vereenvoudiging van de regeling moeten scholen geen aanvraagprocedure meer doorlopen om hun schoolkalender aan te passen. Daardoor krijgen scholen sneller rechtszekerheid over de organisatie van hun schooljaar.

De aanpassing vertrekt bovendien vanuit een basisvertrouwen in het professioneel oordeel en het gezond verstand van scholen en schoolbesturen. Zij staan het dichtst bij de concrete organisatie van het schooljaar en zijn daarom het best geplaatst om hierover afgewogen beslissingen te nemen.

De wijziging doet ten slotte geen afbreuk aan de bestaande inspraakmechanismen op schoolniveau. De organisatie van het schooljaar blijft immers onderworpen aan de procedures en afspraken die in het schoolreglement zijn vastgelegd, evenals aan de participatieregelgeving. De lokale inspraak van ouders, leerlingen en personeel blijft daardoor gewaarborgd.

Ten slotte beschikt de administratie in de praktijk niet over de mogelijkheden om op een objectieve wijze te oordelen over aanvragen tot afwijking van de organisatie van het schooljaar. De beoordeling steunt daarom in belangrijke mate op het vertrouwen in de afweging die scholen en schoolbesturen zelf maken. Door de regelgeving aan te passen, wordt dit vertrouwen expliciet gemaakt en wordt een administratieve procedure die weinig toegevoegde waarde heeft, vermeden.

Paragraaf 1 regelt dat een schoolbestuur om uitzonderlijke organisatorische, pedagogische of levensbeschouwelijke redenen kan beslissen om voor alle leerlingen of voor een bepaalde leerlingengroep af te wijken van de normale regeling. Daarbij moet wel gegarandeerd blijven dat het totale aantal lessen en de uitvoering van de leerplannen verzekerd zijn en dat elke leerling in juli en augustus minstens vier opeenvolgende weken vakantie krijgt.

Paragraaf 2 voorziet dat als de onderwijsinspectie vaststelt dat de toepassing van deze regeling ernstige negatieve gevolgen heeft voor de onderwijsdoelstellingen of voor het belang van leerlingen, moet het schoolbestuur de organisatie van het schooljaar aanpassen. Dat gebeurt in overleg met de inspectie.

De gemeenschappelijke aanpak met betrekking tot de opvang waarin een schoolbestuur moest voorzien tijdens pedagogische studiedagen en gewone schooldagen wordt opgesplitst:

Paragraaf 3 bepaalt dat het schoolbestuur voortaan verantwoordelijk is voor de invulling van de opvang tijdens gewone schooldagen, behalve wanneer de school door overmacht onbereikbaar of ontoegankelijk is.

Paragraaf 4 heeft betrekking op de pedagogische studiedagen. Het schoolbestuur voorziet, behalve wanneer de school door overmacht onbereikbaar of ontoegankelijk is, op verzoek van de ouders in opvang en is verantwoordelijk voor de invulling ervan.

Secundair onderwijs:

Artikel 5. Er wordt een nieuw artikel ingevoegd. Het deeltijds beroepssecundair onderwijs wordt uit het toepassingsgebied van het besluit geschrapt, aangezien dit sinds het schooljaar 2025-2026 niet langer als afzonderlijk onderwijstype bestaat en is geïntegreerd in het systeem van duaal leren.

Artikel 6 is het artikel 5 van de eerdere versie. Punt 1° heft de bepalingen m.b.t. deeltijds beroepssecundair onderwijs op.

Punt 2° legt vast dat het schoolbestuur verantwoordelijk is voor de opvang tijdens lesdagen. Dezelfde woordkeuze als in het basisonderwijs wordt gehanteerd.

Punt 3° bepaalt dat bij afwezigheid of gebrek aan leerkracht het schoolbestuur kan beslissen dat een leerlingengroep gedurende één of meerdere gebruikelijke schooluren niet op school aanwezig hoeft te zijn. Onder gebruikelijke schooluren wordt verstaan: de schooluren waarbinnen de lessen doorgaan en die zijn opgenomen in het schoolreglement. Deze situeren zich binnen de in artikel 3, §1 vastgelegde tijdsregeling.

Een regeling die dit mogelijk maakt, moet worden opgenomen in het schoolreglement. De afwezigheid kan uitsluitend plaatsvinden na voorafgaand en eenmalig schriftelijk akkoord van de betrokken personen, met name de ouders. Op die manier kunnen ouders bij het begin van of tijdens de schoolloopbaan éénmalig toelating geven om hun kind vroeger de school te laten verlaten of later naar school te laten komen.

De ouders kunnen hun beslissing op elk moment tijdens de schoolloopbaan herroepen of aanpassen. De school kan daarnaast een gedifferentieerd beleid voeren, bijvoorbeeld per graad, met betrekking tot de leerlingengroepen die al dan niet vroeger de school mogen verlaten.

Artikel 7 is het eerdere artikel 6. Hierin wordt verduidelijkt dat de laatste dag voor de zomervakantie geen evaluatiedag kan zijn maar een schooldag met toepassing van de gebruikelijke schooluren. Voor nadere uitleg kan worden verwezen naar wat is vermeld bij artikel 1 hoger. Specifiek voor het secundair onderwijs kan als voorbeeld voor mogelijke invulling worden toegevoegd dat op die laatste schooldag nog wel de evaluatie van individuele leerlingen kan worden georganiseerd (bv. een inhaalexamen), zonder dit te beschouwen als een 'evaluatiedag' waarbij de lessen worden geschorst.

Tevens wordt het maximaal aantal halve evaluatiedagen in het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs, opleidingsvorm 4 (m.u.v. de 7de leerjaren gericht op de instroom op de arbeidsmarkt) opgetrokken van 45 naar 50 t.o.v. de eerder voorgestelde maatregel, of 10 halve dagen minder dan de op dit moment geldende regeling. Wanneer formatieve evaluatie en examens worden gecombineerd, kunnen minder dan 50 halve evaluatiedagen worden ingericht. De evaluatie kan ten vroegste starten vijftienvintig halve lesdagen voor de kerst- en paasvakantie of voor de laatste dag van het schooljaar.

Daarnaast wordt verduidelijkt dat het schoolbestuur verantwoordelijk is voor de invulling van de opvang op dagen waarop evaluaties plaatsvinden en leerlingen, mits akkoord van de betrokken personen, niet op school aanwezig hoeven te zijn, maar de ouders hiermee niet instemmen.

Artikel 8 is het eerdere artikel 7.

Nascholing blijft uiteraard van fundamenteel belang in het kader van de versterking van de onderwijskwaliteit en het blijvend motiveren van leraren. De Vlaamse regering garandeert daarom dat binnen de opdracht van leraren voldoende tijd voor professionalisering voorzien zal worden. De lopende gesprekken m.b.t. de lerarenloopbaan bieden het ideale platform om daarover met onderwijsvakbonden en koepels afspraken te maken.

Artikel 9 is het eerdere artikel 8.

Artikel 10 is het eerdere artikel 9.

Artikel 11 is het eerdere artikel 10. De bepalingen over de toelatingsklassenraad komen inhoudelijk overeen met wat reeds in de bestaande regelgeving is opgenomen, maar worden om redenen van legistische duidelijkheid opnieuw expliciet opgenomen. De voorzitter stelt deze klassenraad samen uit ten minste drie leden van het onderwijzend personeel van het structuuronderdeel waarvoor de leerling opteert.

Voor de klassenraden inzake vorming, evaluatie en deliberatie wordt de samenstelling wel aangepast. In dat geval wordt de klassenraad samengesteld uit ten minste 75% van de leden van het onderwijzend personeel van het betrokken structuuronderdeel. De voorzitter duidt deze leden aan en waakt erover dat de klassenraad deskundig en representatief is samengesteld, zodat de beslissing steunt op alle relevante elementen van het leerlingendossier. De Vlaamse Regering gaat ervan uit dat veelal minstens de klastitularis, de leraren van de hoofdvakken en de leraren van de richtingspecifieke vakken deel uit zullen maken van de klassenraad om deze deskundigheid en representativiteit te waarborgen. Elk lid van het onderwijzend personeel dat niet wordt aangeduid, behoudt het recht om op eigen initiatief aan de klassenraad deel te nemen.

Artikel 12 is het eerdere artikel 11.

Artikel 13 is het eerdere artikel 12. Een gedifferentieerde inwerkingtreding van dit besluit wordt voorzien: 1 september 2026 voor alle bepalingen, behalve die m.b.t. artikel 3, punt 3° waarin de opvang waarin het schoolbestuur moet voorzien tijdens pedagogische studiedagen in het basisonderwijs, wordt geregeld. Die laatste bepaling treedt pas in werking op 1 september 2029.

Artikel 14 is het eerdere artikel 13.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

C. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit ontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

D. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand, noch de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken niet vereist is.

E. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden noch ontvangsten van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van besluit zal voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en wat betreft de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs;
2. de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
 - 2.2. te machtigen om, onder voorbehoud van goedkeuring van dit ontwerp van besluit, te communiceren over de inhoud van het voorontwerp van besluit.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR